Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

13. december 2017 *

»Personalesag – ansatte i EIB – søgsmålsfrist – rimelig frist – pensioner – reformen af 2008 – ansættelsesforholdets kontraktmæssige karakter – proportionalitet – begrundelsespligt – retssikkerhed – ansvar – ikke-økonomisk skade«

I sag T-482/16 RENV,

Oscar Orlando Arango Jaramillo, ansat i Den Europæiske Investeringsbank, Luxembourg (Luxembourg), og de andre ansatte i Den Europæiske Investeringsbank, hvis navne fremgår af bilaget [1], ved advokaterne C. Cortese og B. Cortese,

sagsøgere,

mod

Den Europæiske Investeringsbank (EIB) først ved C. Gómez de la Cruz og T. Gilliams, derefter ved T. Gilliams og G. Nuvoli og endelig ved T. Gilliams og G. Faedo, som befuldmægtigede, bistået af advokat P.-E. Partsch,

sagsøgt,

angående et søgsmål anlagt i henhold til artikel 270 TEUF med påstand dels om annullation af EIB's afgørelser, indeholdt i sagsøgernes lønsedler for februar 2010, om at forhøje deres bidrag til pensionsordningen, dels om, at EIB tilpligtes at betale en symbolsk erstatning på én euro for den ikke-økonomiske skade, som sagsøgerne angiveligt har lidt,

har

RETTEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Prek (refererende dommer), og dommerne E. Buttigieg og M. J. Costeira,

justitssekretær: fuldmægtig G. Predonzani,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 5. maj 2017,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

1 – Listen over de øvrige ansatte i Den Europæiske Investeringsbank er kun vedlagt den version, der er meddelt parterne.

Dom [2]

1 Denne procedure er en følge af dom af 9. juli 2013, Arango Jaramillo m.fl. mod EIB (T-234/11 P RENV-RX, herefter »dom om appel efter fornyet prøvelse«, EU:T:2013:348), hvorved Retten (Appelafdelingen) ophævede kendelse af 4. februar 2011, Arango Jaramillo m.fl. mod EIB (F-34/10, herefter »den ophævede kendelse«, EU:F:2011:7), og hjemviste sagen til EU-Personaleretten (herefter »Personaleretten«).

2 Dommen om appel efter fornyet prøvelse var en følge af dom af 28. februar 2013, fornyet prøvelse Arango Jaramillo m.fl. mod EIB (C-334/12 RX-II, herefter »dom om fornyet prøvelse«, EU:C:2013:134), hvorved Domstolen – efter at have fastslået, at den af Retten (Appelafdelingen) afsagte dom af 19. juni 2012, Arango Jaramillo m.fl. mod EIB (sag T-234/11 P, herefter »den fornyet prøvede dom«, EU:T:2012:311), der vedrørte en appel af den ophævede kendelse, påvirkede EU-rettens sammenhæng – havde ophævet denne dom og hjemvist sagen til Retten.

[*udelades*]

I. Retsforhandlingerne for første instans og den ophævede kendelse

18 Ved stævning indgået til Personalerettens Justitskontor den 26. maj 2010 anlagde sagsøgerne sag ved Personaleretten, registreret under sagsnr. F-34/10, hvorunder de nedlagde påstand dels om annullation af deres lønsedler for februar 2010, for så vidt som disse afspejlede EIB's afgørelser om at forhøje deres bidrag til pensionsordningen, dels om, at EIB tilpligtedes at betale en symbolsk erstatning på én euro for den ikke-økonomiske skade, som sagsøgerne havde lidt.

19 Ved særskilt dokument af 20. juli 2010 rettet til Personalerettens Justitskontor rejste EIB en formalitetsindsigelse i medfør af artikel 78 i Personalerettens procesreglement med påstand om, at sagen blev afvist, uden at Personaleretten indledte behandlingen af sagens realitet.

20 Sagsøgerne gjorde i deres bemærkninger til formalitetsindsigelsen bl.a. gældende, at en streng overholdelse af den almindelige søgsmålsfrist på tre måneder og ti dage, henset til de særlige omstændigheder i den foreliggende sag, navnlig den omstændighed, at der ikke forelå bestemmelser vedrørende søgsmålsfrister for de ansatte i EIB, ville medføre, at deres adgang til effektive retsmidler blev krænket (den ophævede kendelse, præmis 18).

21 Ved den ophævede kendelse, afsagt i medfør af artikel 78 i Personalerettens procesreglement, afviste Personaleretten sagen med den begrundelse, at den var for sent anlagt, uden at indlede den mundtlige forhandling og uden at henskyde formalitetsindsigelsen til behandling i forbindelse med sagens realitet.

22 Som det fremgår af den ophævede kendelses præmis 15 og 16, lagde Personaleretten – henset dels til den omstændighed, at de berørte ansatte først fik kendskab til indholdet af deres lønsedler for februar 2010 mandag den 15. februar 2010, dels til den faste afstandsfrist på ti dage – til grund, at de nævnte ansatte rådede over en søgsmålsfrist, der udløb tirsdag den 25. maj 2010.

23 Personaleretten bemærkede imidlertid i nævnte kendelses præmis 17, at de berørte ansattes søgsmål først var indgået pr. e-mail til Personalerettens Justitskontor i løbet af natten mellem tirsdag den 25. maj og onsdag den 26. maj 2010, nærmere bestemt den 26. maj 2010 kl. 00:00.

24 Ved den ophævede kendelse afviste Personaleretten sagen. Personaleretten fastslog i det væsentlige, at de berørte ansattes søgsmål, som indgik elektronisk til Personalerettens Justitskontor den 26. maj 2010 kl. 00:00, var anlagt for sent og følgelig skulle afvises, idet søgsmålsfristen udløb den 25. maj 2010. Den

2 – Der gengives kun de præmisser i nærværende dom, som Retten finder det relevant at offentliggøre.

forkastede de berørte ansattes argumenter dels om krænkelse af deres ret til en effektiv domstolsprøvelse, dels om, at der forelå omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller et tilfælde af force majeure.

II. Appel ved Retten

25 Ved processkrift indgået til Rettens Justitskontor den 28. april 2011 iværksatte sagsøgerne appel i henhold til artikel 9 i bilag I til statutten for Den Europæiske Unions Domstol til prøvelse af den ophævede kendelse. Appellen blev registreret under sagsnr. T-234/11 P.

26 I forbindelse med denne appel nedlagde sagsøgerne påstand om, at Retten ophævede denne kendelse, forkastede den af EIB rejste formalitetsindsigelse i sag F-34/10 og hjemviste sagen til Personaleretten med henblik på, at denne traf afgørelse vedrørende sagens realitet.

27 Retten konstaterede, at ingen af parterne havde fremsat nogen anmodning om fastsættelse af et retsmøde inden for en frist på en måned, efter at det var forkyndt, at den skriftlige forhandling var afsluttet, og traf afgørelse i tvisten uden mundtlig forhandling.

28 Sagsøgerne fremførte til støtte for appellen tre anbringender, et principalt anbringende og to subsidiære anbringender. Det første anbringende vedrørte en retlig fejl ved fortolkningen af begrebet »rimelig frist« i forbindelse med anlæggelsen af søgsmålet i første instans og navnlig tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet samt tilsidesættelse af retten til effektiv domstolsbeskyttelse. Det andet anbringende vedrørte en retlig fejl ved fortolkningen af de gældende processuelle regler, bl.a. de regler, der vedrørte uforudseelige omstændigheder. Det tredje anbringende vedrørte urigtig gengivelse af det bevismateriale, der blev fremlagt for Personaleretten med henblik på at godtgøre, at der forelå omstændigheder, som ikke kunne forudses, samt tilsidesættelse af reglerne om bevisoptagelse og tilrettelæggelse af sagen i første instans.

29 I den fornyet prøvede dom forkastede Retten appellen med den begrundelse, at de af sagsøgerne fremførte anbringender delvis ikke kunne antages til realitetsbehandling, delvis var ugrundede.

30 I forbindelse med forkastelsen af det første principale appelanbringende fastslog Retten, at Personaleretten i den ophævede kendelse havde anvendt en regel, hvorefter en frist på tre måneder – analogt med den i artikel 91, stk. 3, i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union (herefter »vedtægten«) fastsatte søgsmålsfrist – i princippet skulle anses for rimelig i forbindelse med et af en ansat i EIB anlagt annullationssøgsmål til prøvelse af en for denne bebyrdende retsakt fra EIB (den fornyet prøvede dom, præmis 27), korrekt på sagsøgernes situation.

31 I den fornyet prøvede doms præmis 27 udledte Retten heraf »modsætningsvis […], at ethvert søgsmål anlagt af en ansat i EIB efter udløbet af en frist på tre måneder, forlænget med den faste frist under hensyn til afstanden på ti dage, i princippet skal anses for at være anlagt inden for en frist, som ikke er rimelig […]«. Retten tilføjede, at en sådan modsætningsvis fortolkning er tilladt, »eftersom kun en streng overholdelse af procesregler, hvorved der fastsættes en præklusiv frist, er i overensstemmelse med hensynet til retssikkerheden og nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling eller vilkårlighed i retsplejen«.

32 I nævnte doms præmis 30 forkastede Retten de berørte ansattes argumenter om, at Personaleretten havde erstattet anvendelsen af princippet om overholdelse af en rimelig frist, som i sagens natur er fleksibelt og åbent for en konkret afvejning af de involverede interesser, med en streng og generel overholdelse af en præcis frist på tre måneder. Retten fandt bl.a., at Personaleretten blot havde anvendt »en retsregel […], som klart og tydeligt [fulgte] af en modsætningsslutning fra [Rettens] retspraksis«, der fremgår af nævnte doms præmis 27, hvilken regel er udtryk for en specifik anvendelse af overholdelsen af en rimelig frist i tvister mellem EIB og dens ansatte, idet disse tvister frembyder store

ligheder med tvister mellem Den Europæiske Union og dens tjenestemænd og øvrige ansatte. Retten tilføjede, at »denne regel, der hvile[de] på en generel formodning om, at en frist på tre måneder i princippet [var] tilstrækkelig til at gøre det muligt for EIB's ansatte at vurdere lovligheden af EIB's retsakter, der er bebyrdende for dem, og til, i givet fald, at forberede deres søgsmål, ikke pål[agde] Unionens retsinstanser, som har til opgave at anvende denne, at tage hensyn til omstændighederne i den enkelte sag og bl.a. at foretage en konkret afvejning af de involverede interesser«.

33 I den fornyet prøvede doms præmis 33-35 henviste Retten til denne argumentation vedrørende fastlæggelse af søgsmålsfristen for at udelukke såvel en hensyntagen til en angivelig strømafbrydelse, der skulle have forsinket fremsendelsen af stævningen, som den omstændighed, at EIB ikke havde opfyldt sin pligt til som regelfastsætter at fastlægge præcise søgsmålsfrister, samt visse andre specifikke omstændigheder i den konkrete sag, som de berørte ansatte havde påberåbt sig.

34 I dommens præmis 41-43 forkastede Retten ligeledes de berørte ansattes argumenter om, at der forelå en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet og af retten til adgang til effektive retsmidler.

35 Endelig forkastede Retten i den fornyet prøvede doms præmis 51-58 de berørte ansattes anbringende vedrørende Personalerettens afvisning af at kvalificere de omstændigheder, der havde ført til den forsinkede indbringelse af deres søgsmål, som uforudseelige omstændigheder eller force majeure. I samme doms præmis 59-66 afviste Retten ligeledes at give de nævnte ansatte medhold i deres anbringende om, at der forelå en urigtig gengivelse af beviserne for, at der var tale om uforudseelige omstændigheder eller force majeure.

III. Fornyet prøvelse ved Domstolen

36 I forlængelse af førstegeneraladvokatens forslag fandt Domstolen (den særlige afdeling, der er omhandlet i artikel 123b i Domstolens procesreglement, i den affattelse heraf, der var gældende på tidspunktet for forslaget) i afgørelse af 12. juli 2012 (sag C-334/12 RX), at der skulle foretages en fornyet prøvelse. I henhold til nævnte afgørelse skulle den fornyede prøvelse vedrøre spørgsmålet dels, om den fornyet prøvede dom påvirkede EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng, for så vidt som Retten som appelinstans havde fortolket begrebet »rimelig frist« i forbindelse med et annullationssøgsmål anlagt af ansatte i EIB til prøvelse af en af sidstnævnte udstedt retsakt, som var bebyrdende for dem, som en frist, hvis overskridelse automatisk medførte, at sagen var anlagt for sent og følgelig skulle afvises, uden at Unionens retsinstanser var forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i det konkrete tilfælde, dels, om denne fortolkning af begrebet »rimelig frist« kunne krænke adgangen til effektive retsmidler som fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

37 I dommen om fornyet prøvelse ophævede Domstolen den fornyet prøvede dom, idet den fandt, at denne rent faktisk påvirkede EU-rettens sammenhæng, eftersom Retten som appelinstans havde fortolket begrebet »rimelig frist« i sammenhæng med, at ansatte i EIB anlagde et annullationssøgsmål til prøvelse af en af sidstnævnte udstedt retsakt, som var bebyrdende for dem, som en frist af tre måneders varighed, hvis overskridelse automatisk medførte, at sagen var anlagt for sent og følgelig skulle afvises, uden at Unionens retsinstanser var forpligtet til at tage hensyn til sagens særlige omstændigheder (dom om fornyet prøvelse, præmis 26, 27 og 54).

38 Domstolen fastslog ligeledes, at denne urigtige anvendelse af begrebet rimelig frist havde gjort det umuligt for de berørte ansatte at forsvare deres rettigheder vedrørende deres vederlag ved effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af betingelserne i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (dom om fornyet prøvelse, præmis 45).

39 Domstolen var imidlertid af den opfattelse, at den endelige afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgernes søgsmål kunne antages til realitetsbehandling, navnlig spørgsmålet om, hvorvidt dette søgsmål var blevet anlagt inden for en rimelig frist som omhandlet i retspraksis vedrørende princippet om adgang til effektive retsmidler, ikke fulgte af de faktiske konstateringer, som den fornyet prøvede dom var støttet på, og fastslog, at den ikke selv endeligt kunne afgøre tvisten i medfør af artikel 62b i statutten for Domstolen. Domstolen hjemviste følgelig, efter at have truffet afgørelse om fordelingen af sagsomkostningerne i forbindelse med den fornyede prøvelse, sagen til Retten med henblik på en bedømmelse på grundlag af alle sagens konkrete omstændigheder af spørgsmålet om, hvorvidt den frist, inden for hvilken sagsøgerne indgav deres søgsmål til Personaleretten, var rimelig eller ej (dom om fornyet prøvelse, præmis 56-59).

IV. Appel ved Retten efter fornyet prøvelse

40 I overensstemmelse med artikel 121a i Rettens procesreglement af 2. maj 1991 har dommen om fornyet prøvelse medført, at appellen i denne sag på ny anses for indbragt for Retten.

41 I deres bemærkninger vedrørende de konklusioner, der kunne drages af dommen om fornyet prøvelse med henblik på sagens afgørelse, nedlagde sagsøgerne navnlig påstand om, at Retten tog det første appelanbringende til følge og på dette grundlag ophævede den ophævede kendelse med den begrundelse, at deres søgsmål ved Personaleretten var blevet indgivet inden for en rimelig frist, henset til alle sagens konkrete omstændigheder (dom om appel efter fornyet prøvelse, præmis 21). EIB nedlagde påstand om, principalt, at Retten hjemviste sagen til Personaleretten, og subsidiært, at Retten forkastede appellen efter en stadfæstelse af, at det søgsmål, som sagsøgerne havde anlagt ved Personaleretten, ikke kunne antages til realitetsbehandling med den begrundelse, at det var for sent anlagt, eftersom søgsmålet blev anlagt inden for en frist, som ikke forekommer rimelig, henset til alle sagens konkrete omstændigheder (dom om appel efter fornyet prøvelse, præmis 20).

42 Ved dommen om appel efter fornyet prøvelse tog Retten sagsøgernes første appelanbringendes første led om, at Personaleretten i den ophævede kendelse begik en retlig fejl i forbindelse med fortolkningen af begrebet »rimelig frist« til anlæggelse af søgsmålet i første instans, til følge. Følgelig, og endog uden at det var fornødent at tage stilling til det første anbringendes andet led og til det andet og det tredje anbringende, gav Retten sagsøgerne medhold i de i appelsagen nedlagte påstande og ophævede den ophævede kendelse. Eftersom sagen ikke var moden til påkendelse, hjemviste Retten desuden sagen til Personaleretten med henblik på, at denne træffer fornyet afgørelse i søgsmålet (dom om appel efter fornyet prøvelse, præmis 22, 35 og 36).

V. Retsforhandlingerne for første instans efter hjemvisning

43 Ved skrivelse af 8. august 2013 anmodede Personalerettens Justitskontor i henhold til artikel 114, stk. 1, i Personalerettens procesreglement sagsøgerne om at fremsætte skriftlige bemærkninger til dommen om appel efter fornyet prøvelse.

44 Den 27. september 2013 indgav sagsøgerne deres bemærkninger og en anmodning om udsættelse til Personalerettens Justitskontor.

45 Ved skrivelse af 3. oktober 2013 bekræftede Personalerettens Justitskontor modtagelsen af bemærkningerne og oplyste sagsøgerne om, at anmodningen om udsættelse ville blive behandlet på et senere tidspunkt. Samme dag sendte Justitskontoret sagsøgernes bemærkninger til EIB med angivelse af fristen for indgivelse af dens bemærkninger. EIB fremsatte sine bemærkninger den 12. november 2013.

46 Ved skrivelser af 14. april 2014 meddelte Personalerettens Justitskontor parterne sin beslutning om at henskyde formalitetsindsigelsen til behandling i forbindelse med sagens realitet og opfordrede EIB til at indgive et svarskrift.

47 EIB indgav sit svarskrift den 21. maj 2014.

48 Sagsøgerne indgav replik den 11. juli 2014.

49 EIB indgav duplik den 22. august 2014.

[*udelades*]

51 Ved kendelse af 6. februar 2015, Arango Jaramillo m.fl. mod EIB (F-34/10 RENV-RX, ikke trykt i Sml., EU:F:2015:6), blev sagen ved Personaleretten, efter at parterne var blevet hørt, udsat, indtil Retten havde truffet endelig afgørelse i sagerne T-240/14 P, Bodson m.fl. mod EIB, og T-241/14 P, Bodson m.fl. mod EIB.

52 Ved skrivelser af 4. marts 2016 oplyste Personalerettens Justitskontor parterne om, at sagen var blevet genoptaget efter afsigelsen af domme af 26. februar 2016, Bodson m.fl. mod EIB (T-241/14 P, EU:T:2016:103) og Bodson m.fl. mod EIB (T-240/14 P, EU:T:2016:104), og opfordrede parterne til at fremsætte deres bemærkninger om de eventuelle konsekvenser, der skulle drages af disse domme.

53 Sagsøgerne fremsatte deres bemærkninger den 25. april 2016. Ved skrivelse af 1. juni 2016 meddelte Personalerettens Justitskontor EIB sin beslutning om ikke at tilføre sagens akter de bemærkninger, som EIB havde fremsendt for sent.

[*udelades*]

55 I medfør af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2016/1192 af 6. juli 2016 om overførsel til Retten af kompetencen til som første instans at afgøre tvister mellem Den Europæiske Union og dens ansatte (EUT 2016, L 200, s. 137) er sag F-34/10 RENV-RX blevet overført til Retten i den stand, som den befandt sig i den 31. august 2016. Sagen er blevet registreret under sagsnr. T-482/16 RENV og er blevet henvist til Anden Afdeling.

56 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 5. maj 2017.

VI. Parternes påstande

57 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

– EIB's formalitetsindsigelse afvises.

– Subsidiært henskydes formalitetsindsigelsen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.

– EIB's afgørelser indeholdt i sagsøgernes lønsedler for februar måned 2010, hvorved sagsøgernes bidrag til pensionsordningen forhøjes ved en forøgelse af beregningsgrundlaget for dette bidrag på den ene side og af beregningskoefficienten som udtrykt ved en procentdel af det indeholdelsespligtige vederlag på den anden side, annulleres.

– EIB tilpligtes at betale én euro i symbolsk erstatning for den ikke-økonomiske skade, som sagsøgerne har lidt.

– EIB tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

58 EIB har nedlagt følgende påstande:

– Annullationssøgsmålet afvises.

– Subsidiært, frifindelse for annullationspåstanden.

– Følgelig frifindelse for erstatningspåstanden.

– Sagsøgerne tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

VII. Retlige bemærkninger

A. Formaliteten

59 Sagsøgerne har gjort gældende, at søgsmålet, henset til alle omstændighederne i den foreliggende sag, er anlagt inden for en rimelig frist. Den foreliggende sag er kompleks, og den har stor betydning. EIB har endvidere ikke fastsat forskriftsmæssige søgsmålsfrister. Den har heller ikke kommunikeret pensionsreformens tekst korrekt til sine ansatte. Endelig har sagsøgernes adfærd hverken været urimelig eller fejlbehæftet.

60 EIB har bestridt denne argumentation. Ifølge EIB begrunder den foreliggende sags kompleksitet og betydning ikke, at søgsmålet antages til realitetsbehandling. Endvidere har sagsøgerne ikke udvist rettidig omhu. Endelig var de ansatte blevet informeret om reformen på en klar og præcis måde, inden den trådte i kraft.

61 Det skal bemærkes, at ingen EU-retlige bestemmelser indeholder en angivelse af den søgsmålsfrist, der finder anvendelse på tvister mellem EIB og dens ansatte. Der fastsættes således ikke nogen søgsmålsfrist i EIB's personalevedtægts artikel 41, hvoraf det blot fremgår, at Unionens retsinstanser har kompetence til at træffe afgørelse i tvister mellem EIB og dennes ansatte.

62 En balance mellem på den ene side retten til effektive retsmidler, som er blandt EU-rettens almindelige principper, og som kræver, at borgerne skal have en tilstrækkelig frist til at vurdere lovligheden af den retsakt, der er bebyrdende for dem, og i givet fald til at udfærdige en stævning, og på den anden side kravet om retssikkerhed, som tilsiger, at retsakter udstedt af Unionens instanser efter udløbet af en vis frist bliver endelige, kræver, at disse tvister indbringes for Unionens retsinstanser inden for en rimelig frist (jf. kendelse af 6.12.2002, D mod EIB, T-275/02 R, EU:T:2002:306, præmis 31 og 32 og den deri nævnte retspraksis).

63 Det skal derfor undersøges, om det foreliggende søgsmål kan anses for at være anlagt inden for en rimelig frist.

64 I henhold til retspraksis skal den rimelige karakter af en frist altid vurderes på grundlag af samtlige omstændigheder i den konkrete sag, herunder navnlig tvistens betydning for den pågældende, sagens kompleksitet samt de involverede parters adfærd (jf. dom om fornyet prøvelse, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis). Det følger heraf, at en på forhånd fastsat frist ikke generelt kan anses for at udgøre en rimelig frist (jf. i denne retning og analogt dom af 12.5.2010, Bui Van mod Kommissionen, T-491/08 P, EU:T:2010:191, præmis 62).

65 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det fremgår af retspraksis, at selv om den i vedtægtens artikel 91, stk. 3, fastsatte frist på tre måneder kun finder anvendelse på tvister mellem EU-institutionerne og deres tjenestemænd og øvrige ansatte og ikke på rent interne tvister mellem EIB og dennes ansatte, bl.a. tvister, hvorved de ansatte har nedlagt påstand om annullation af

bebyrdende retsakter hidrørende fra EIB, så udgør denne artikel et relevant sammenligningsgrundlag, for så vidt som de førstnævnte tvister i sagens natur ligger tæt på de sidstnævnte, og de alle er underlagt domstolskontrol i henhold til artikel 270 TEUF (dom af 23.2.2001, De Nicola mod EIB, T-7/98, T-208/98 og T-109/99, EU:T:2001:69, præmis 100).

66 Når henses til begrebet en rimelig frist som nævnt i præmis 64 ovenfor kan nævnte frist på tre måneder i tjenestemandsvedtægtens artikel 91, stk. 3, imidlertid ikke anvendes analogt som en præklusiv frist på EIB's ansatte, når de anlægger et annullationssøgsmål til prøvelse af en bebyrdende retsakt hidrørende fra EIB (dom om fornyet prøvelse, præmis 39).

67 I den foreliggende sag har parterne ikke bestridt den omstændighed, at søgsmålsfristen i forbindelse med de anfægtede afgørelser, der er indeholdt i lønsedlerne for februar måned 2010, begyndte at løbe mandag den 15. februar 2010, dvs. den første hverdag efter den dato, hvor nævnte lønsedler var blevet indført i EIB's EDB-system Peoplesoft, dvs. lørdag den 13. februar 2010. Ifølge sagsøgerne havde de den 15. februar 2010 mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af deres lønsedler for februar 2010.

68 Sagsøgernes søgsmål i den foreliggende sag indgik pr. e-mail til Personalerettens Justitskontor den 26. maj 2010 kl. 00:00, dvs. 3 måneder og 11 dage efter den dato, hvor sagsøgerne kunne gøre sig bekendt med nævnte lønsedler.

69 Hvad angår de omstændigheder i den konkrete sag, der skal tages i betragtning ved undersøgelsen af, om dette søgsmål er blevet anlagt inden for en rimelig frist, skal det for det første bemærkes, at sagsøgerne har bestridt afgørelserne i deres lønsedler for februar måned 2010 og ved en ulovlighedsindsigelse har gjort gældende, at overgangsforordningen og aftalememorandummet er retsstridige. De juridiske spørgsmål i den foreliggende tvist vedrører således ikke blot sagsøgernes rettigheder og forpligtelser, men ligeledes mere generelt princippet og retningslinjerne for reformen af EIB's pensionsordning, hvilket kan have stor indflydelse på finansieringen af nævnte pensionsordning og på dens funktionsmåde. Eftersom sagen vedrører flere aspekter ved reformen af EIB's pensionsordning, indebærer den desuden en vis kompleksitet.

70 For det andet fremgår det, som Personaleretten fastslog i den ophævede kendelse (præmis 12, 17 og 21), af sagsakterne, at søgsmålet blev fremsendt elektronisk den 25. maj 2010, kl. 23:59 og blev modtaget på Personalerettens Justitskontors elektroniske adresse den 26. maj 2010, kl. 00:00, og at sagsøgerne ved anlæggelsen af dette var bekendt med den i præmis 65 nævnte retspraksis. Endvidere anmodede sagsøgerne efter at have modtaget meddelelsen fra Rettens Justitskontor om, at den foreliggende sag var blevet registreret, idet det af denne meddelelse fremgik, at stævningen var blevet indgivet den 26. maj 2010, Personalerettens Justitskontor om at ændre denne dato til den 25. maj 2010, hvilket viser, at sagsøgerne ønskede at indgive deres søgsmål inden for den frist, som de fandt rimelig i henhold til retspraksis.

71 Under hensyntagen dels til de særlige omstændigheder i sagen, der er anført i ovenstående præmisser, dels til retspraksis, der til fordel for sagsøgerne fastsætter en stærk formodning for rimeligheden af den vejledende søgsmålsfrist på tre måneder (jf. i denne retning generaladvokat Mengozzis stillingtagen fornyet prøvelse Arango Jaramillo m.fl. mod EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2012:733, punkt 49, og dom af 23.2.2001, De Nicola mod EIB, T-7/98, T-208/98 og T-109/99, EU:T:2001:69, præmis 101 og 107, samt kendelse af 6.12.2002, D mod EIB, T-275/02 R, EU:T:2002:306, præmis 33; jf. ligeledes præmis 65 ovenfor) forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage, bør sagsøgernes søgsmål i den foreliggende sag, der er indgivet inden for en frist på tre måneder og elleve dage, anses for at være indgivet inden for en rimelig frist.

72 Det skal i denne forbindelse præciseres, at søgsmålsfristen på tre måneder, som den fremgår af den i præmis 65 omhandlede retspraksis, forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage, ikke kan anvendes som en præklusionsfrist, men udelukkende kan tjene som et relevant sammenligningsgrundlag. Det skal ligeledes konstateres, at EIB ikke har fremsat nogen argumenter

med henblik på at påvise, at en overskridelse af fristen med en dag (eller blot nogle sekunder natten mellem den 25.5.2010 og den 26.5.2010) var tilstrækkelig til, at fristen ikke længere var rimelig, således at denne forskel rent faktisk kunne undergrave kravet om retssikkerhed, der indebærer, at retsakter udstedt af Unionens instanser efter udløbet af en vis frist bliver endelige.

73 Heroverfor har EIB i denne forbindelse gjort gældende, at enhver overskridelse af fristen på tre måneder skal begrundes, at kravene om tvistens betydning og den foreliggende sags kompleksitet taler for, at der anvendes en maksimal frist på tre måneder og ti dage i den foreliggende sag, at sagsøgerne ikke har anført nogen begrundelse for, at der skal anvendes en længere søgsmålsfrist, og at anvendelsen af en sådan frist på tre måneder og ti dage i den foreliggende sag ville have givet sagsøgerne mulighed for at forberede deres søgsmål uden at berøre deres ret til en effektiv domstolsprøvelse. Henset til betragtningerne i de foregående præmisser bør disse argumenter forkastes.

74 Det følger af det foregående, at sagen bør antages til realitetsbehandling.

[*udelades*]

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling):

1) Den Europæiske Investeringsbank (EIB) frifindes.

2) Oscar Orlando Arango Jaramillo og de øvrige ansatte ved EIB, hvis navne fremgår af bilaget, betaler sagsomkostningerne i tilknytning til den foreliggende procedure.

3) EIB betaler sagsomkostningerne i sagerne F-34/10, T-234/11 P og T-234/11 P RENV-RX.

Prek Buttigieg Costeira

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. december 2017.

Underskrifter